

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: D. ALEXANDRESCO

A B O N A M E N T U L

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiției

Tabla de materii pe anul trecut ce va avea să apară, nu se va trimite de cât numai acelor abonați cari se vor găsi la curent cu plata.

Din cauza celor două sărbători Boboteaza și Sf. Ion de la 6 și 7 cor., numărul viitor al ziarului va apare cu data de Duminică 11 cor.

SUMAR:

Modificarea Codului penal, de d-l Ștefan Scriban;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de apel București, s.l.: Bălașa George Juracovsky cu Petre Mihăescu cu o Observație de d-l D. Alexandresco;

Tribunalul Gorj: Gr. și Victoria Ceaușescu cu Ion Sărbulescu și alții;

Tribunalul Vlașca: Dumitru Ciulică, cere liberarea provisorie pe cautiune;

Judecătoria ocol Moinesci (Bacău): Lupu Grünberg și Noe Beck, dați judecăței pentru tentativă de furt;

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ:

Tribunalul civil din Perigueux (Francia): Paradis contra Comp. drumului de fier Orleans, cu o notă.

Necrolog—Bibliografii.

Modificarea Codului penal

Revăzut și complet în 1882 (art. 104), 1893 (art. 124 și 125), 1894 (art. 3—5) și 1895 (art. 200, 311 și 334), Codul penal a suferit o schimbare mai generală în 1874, fără însă ca, în definitiv, să se fi admis vre un principiu nou s'au să se fi introdus modificări radicale, astfel că putem spune că am rămas în urmă cu Codul penal, care nu mai corespunde nevoilor și cerințelor actuale. Așa fiind, am simțit o adevărată bucurie când ziarele ne-au adus vestea că dl. Ministru al Justiției, fost consilier la Supremă Curte și deci adinec cunoscător al lacunelor Codului penal, dorește să supue unei revizuiri generale dreptul nostru represiv.

Motivat de această împrejurare, cred că e util de a semnală câte-va lacune ce trebuiesc neapărat și urgent umplute.

Imbibat de școala spiritualistă, clasică, care recunoaște existența liberului arbitru, Codul penal n'a putut ține seamă de cuceririle moderne și nici măcar n'a lăsat judecătorului, o mai mare jafitudine în aplicarea pedepsei, astfel că am vă-

zut cazuri în cari, pentru salvarea unui principiu, dar lucrând în contra convingerei sale intime, judecătorul a fost silit să dea o amendă de cinci lei; dar aceasta înseamnă tocmai condamnarea Codului penal.

Cum însă noile teorii penale nu sunt pe deplin cristalizate, ele nu pot îmbrăca haina unor articole de lege pozitivă, deși unele principii pot fi admise de plano, fără ca noul cod să fie taxat de revoluționar. Pentru aceasta însă e nevoie să se dea judecătorului o mai mare putere de apreciere, să-l desfacă de haina strâmtă a actualelor reguli ce cârmuesc Codul penal.

De ocamdată semnalează lipsa reabilitărei în Codul penal și despre care am vorbit pe larg în acest ziar ⁽¹⁾. Această instituțiune e așa de necesară, iar omisiunea ei atât de neexplicabilă, încât nici nu mai e nevoie să stăruim.

În al doilea rând, se impune modificarea art. 60 C. p. prin adăugirea următorului aliniat formulat de Magnaud, celebrul președinte de la Château-Thierry: „En outre, même si le délit est établi, le juge aura toujours le pouvoir d'absoudre, par décision motivée, quand cet acte de clémence lui apparaitra comme le plus efficace moyen d'arriver à la moralisation du coupable” ⁽²⁾.

Această modificare e așa de evidentă, încât nici n'are nevoie de a mai fi susținută. Ea va complectă dispozițiunile legii Béranger, a legii suspendării executării pedepsei care, de asemenea, va trebui introdusă în Codul penal.

O altă modificare va fi aceea a art. 57 C. p. după care «nu se socotește nici delict, și trebuie adăogat nici contravențiune, faptul săvârșit în stare de smintire și în orice altă stare de pierdere a uzului rațiunii sale prin cauze independente de voința sa». La acest articol e necesar să se adauge aceste rinduri formulate tot de Magnaud: «ou encore par les inéluctables nécessités de sa

⁽¹⁾ Vezi *Curierul Judiciar* No. 38 din 1903.

⁽²⁾ Les jugements du Président Magnaud, de Henry Leyert, ed. II-a, p. 84.

propre existence ou de celle des êtres dont il a légalement et naturelement la charge».

E cunoscut cazul femeii care furase o pâne și totuși a fost achitată de celebrul președinte. Se știe, de asemenea, și furtuna stărnită de această hotărâre, aprobată de uni, combătută însă cu o extremă violență de spiritele înguste, reacționare.

Curtea din Amiens, dinaintea căreia afacerea venise în apel, n'a avut curajul să condamne pe autoarea furtului, cum n'a avut nici curajul să împărtășască considerantele primei instanțe, căci, în deciziunea sa, zice : Sans adopter les motifs des premiers juges» (3).

Ceea-ce e mai curios însă, e că pravila lui Vasile Lupu prevede categoric că «cela ce de mare sărăcie va fura, iar nu mult, ci numai cât va mânca și cât se va îmbrăca, acesta să se ierte; iar de vor vrea, să 'l și certe prea puțin, iar nu ca pre un fur, pentru că se chiamă că au furat la nevoe» (4).

Ceea-ce s'a părut curios Franței în acest secol de lumină și de cuceriri științifice, praviliștii noștri, cu bunul lor simț, socoteau că e ceva prea logic pentru a nu figura în o dispozițiune expresă a legii.

Se impune dar ca art. 57 să sufere modificarea cerută de Magnaud, modificare conformă tradițiunii noastre juridice.

Tot aici e locul să vorbim despre actele altuiste obligatorii. Codul nostru penal nu are de cât o singură dispozițiune în art. 389, al. 11 unde spune că acei cari nu va da ajutorul ce li se va cere la întâmplare de înecăciune, de aprindere, de tâlhării, etc., se vor pedepsi cu o amendă de la 10—15 lei (5).

Represiunea, această derizorie e prea slabă pentru a avea vre un efect și de aceea nici nu se aplică.

În fine, noul Cod penal său mai bine noua procedură penală, va trebui să cunoască principiul formulat în Congresul socialist de la Erfurst, după care, în caz de eroare judiciară, urmează să se dea o justă despăgubire persoanei acuzate, arestate sau condamnate pe nedrept (6).

Acesta va fi singurul mijloc cu care societatea va putea repara eroarea făcută, și desigur nu va putea fi taxat de revoluționar numai din cauză că face parte dintr'un program socialist devenit celebru.

Noul legiuitor va avea încă să se ocupe de o mulțime de chestiuni importante. Așa va trebui să vadă dacă nu cum-va se impune suprimarea mi-

nimului pedepselor și a împărțirii infracțiunilor în cele trei clase cunoscute : crime, delict, contravențiunii, împărțire utilă din punctul de vedere al competenței.

Cum reforma Codului penal e de o importanță capitală, credem că e util să se consulte Tribunalele și Curțile, pentru a se semnală lacunele și controversele, ceea-ce va ușura munca comisiei chemate să redacteze noul cod.

Modificarea Codului penal va fi o lucrare grea, care va cere multă muncă, multă atențiune, și răbdare și de aceea socotim că nu va fi mic meritul și curajul de a o duce la bun sfârșit.

O modificare bună a unui codice face cât o statuie de bronz neperitor.

Ștefan Scriban

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 4 Iunie 1903

Președenția D-lui S. C. POPESCU, Prim-Președinte

Bălașa George Juracovski cu Petre Mihăescu

Decisie civilă No. 147

Testamente. — Autentificare. — Legea autentificării actelor din 1886. — Dacă dispozițiile ei pot fi invocate în contra testamentelor autentificate înaintea aplicării ei. — Formele cerute de Codul civil pentru autentificare. — Luarea consimțământului testatorului înaintea morții sale iar autentificarea după moartea sa. — Testator care știe citi și scrie. — Declarația sa că nu știe carte și semnarea testamentului prin punere de deget. — Substituție fidei-comisară. — Când există. — (Art. 861, 862 și 803 din Codul civil; art. 33 din legea autentificării actelor din 1886).

Prescripție. — Prescripția de 10 ani. — Just titlu. — Bună credință. — Proba contrarie. — Cine trebuie să o facă. — (Art. 1897, 1898 și 1899 Cod civil).

1. Legea autentificării actelor din 1 Septembrie 1886, care cere ca judecătorul delegat a lua la domiciliu, consimțământul testatorului, să arate cu precisiune în procesul său verbal și în raport domiciliul testatorului, și să constată identitatea persoanei testatorului, nu poate fi invocată și aplicată testamentelor autentificate înainte de promulgarea ei.

Ast-fel, art. 861 și 862 din Codul civil, necerând sub pedeapsă de nulitate nici precizarea domiciliului, nici constatarea identității testatorului, din partea judecătorului delegat, urmează că atunci când acesta, atât în raportul său cât și în procesul-verbal ce a dresat, de și nu arată strada și numărul casei unde a instrumentat, totuși constată că acolo unde a instrumentat a găsit pe testator, că acesta era bolnav și i-a declarat că el este testatorul, că în urmă i-a citit testamentul din cuvânt în cuvânt și el i-a declarat că este al său, făcut din libera sa voință, scris și subscris de altul, fiind că nu știe carte și a tras cu degetul, aceste constatări sunt suficiente și probează în de ajuns că judecătorul delegat a fost la domiciliul ce-l avea testatorul și că i-a luat consimțământul, întru cât Codul civil nu-l obligă, sub pedeapsă de nulitate, să arate cu precisiune domiciliul, nici modul cum s'a convins de identitatea persoanei testatorului, și deci, în asemenea testament nu poate fi declarat nul.

2. Ceea ce face ca un testament să fie autentic este fără îndoială luarea consimțământului testatorului înaintea morții sale și de către un magistrat competent.

Prin urmare, în cas de boală a testatorului, când un

(3) Ibidem, p. 23.

(4) Vezi Alexandresco, Curierul Judiciar No. 63/902.

(5) Vezi Curierul Judiciar No. 70—75, unde d-l Vespasian Erbeianu în câte-va articole savante, se ocupă pe larg de chestiune.

(6) I. Novicow, Le Christianisme primitif et le socialisme moderne, publicat în La Revue, No 1/904.

judecător se transportă la domiciliu, este destul ca dănsul să ia consimțământul testatorului pe când era în viață, iar autentificarea testamentului, fiind o cestiune de redacțiune materială pe baza raportului judecătorului delegat, poate fi făcută mai în urmă chiar după moartea testatorului.

3. Chiar dacă un testator ar fi știut a scrie și citi, totuși declaratiunea sa către judecătorul delegat că nu știe carte și că a iscălit prin punere de deget, nu poate atrage cătuși de puțin anularea testamentului, de oare-ce legea nu obligă pe judecător a face ver-o verificare, ci a lua pur și simplu declarațiunea ast-fel cum i se va face de testator, și se poate foarte bine ca el să declare că nu știe carte pe când în realitate știa.

4. Substituțiunii fidei-comisare sunt numai acele dispoziții prin care se gratifică două persoane în mod succesiv, una la moartea celei lalte, și în care primul instituit este obligat de a conserva și remite lucrul celui de al doilea instituit.

5. Cel ce posedă timp de 10 ani în baza unui act dotal, — care constituie un just titlu pentru transmiterea proprietății, — și cu bună credință, câștigă dreptul de proprietate prin prescripțiune.

6. În materie de prescripțiune, buna credință constă în credința posesorului că acela de la care a dobândit imobilul avea toate însușirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea, și este suficient ca buna credință să fi existat în momentul când posesorul a câștigat imobilul.

7. Buna credință tot-de-una se presupune și proba contrarie cade în sarcina celui ce alegă reaua credință a posesorului.

S'a ascultat d-l avocat I. A. Brătescu din partea apelantei Bălașa G. Juracovski în dezvoltarea motivelor de apel și d-l avocat N. Bălescu din partea intimatului Petre Mihăescu, în combateri;

Curtea,

Asupra apelului făcut de Bălașa Gheorghe Juracowski în contra sentinței tribunalului de Ilfov, secția I cu No. 461 din 3 Maiu 1902:

Ascultând părțile, văzând și conclusiunile lor scrise depuse la Curte și tribunal, precum și actele de care s'au servit;

Având în vedere că intimatul Petre Mihăescu, reclamant la prima instanță, prin acțiunea intentată la 1899 și pe care a modificat-o în 1902, tinde a se anula față de apelantă: 1° testamentul defunctului Constantin Iordache autentificat de tribunalul Ilfov, secția 3-a sub No. 2647 din 1 Noembrie 1877; 2° actul ei dotal autentificat de acelaș tribunal, secția de Notariat și transcris la No. 227 din 1881, și, ca consecință să fie obligată a-i restitui în plină proprietate și posesiune cele două imobile pe care le stăpânește în baza acestor acte, unul situat în strada Apolodor No. 13 iar cel-alt alături în strada Roselor, ce i se cuvin ca moștenire de la unchiul său Constantin Iordache;

Având în vedere că apelanta a spus, în prim loc, că intimatul nu și-a dovedit calitatea de moștenitor al testatorului și ca atare acțiunea lui cată a se respinge de la început, fără altă discuțiune;

Considerând însă că, prin extractul ofițerului stării civile din București cu No. 9, intimatul dovedeste că s'a născut la 12 Iunie 1851 din părinții Mihaș și Kiva; că, din depozițiunile martorilor Mândica Christide, Zinca Alecu, Constantin Grăurel și Mihaș Ilie, ascultați sub jurământ de tribunal în ziua de 4 Decembrie 1898, se constată că el este, în adevăr, fiul femeii Kiva și că aceasta a fost soră bună cu Constantin Iordache;

Că, ast-fel, intimatul fiind nepot de soră al testatorului, filiațiunea lui este bine dovedită spre a putea intenta această acțiune ca moștenitor al unchiului său și prin urmare acțiunea urmează a fi judecată în fond;

Având în vedere că, în susținerea acțiunii sale în anulare, intimatul Mihăescu pretinde că menționatul testament al lui Constantin Iordache conține într'ensul mai multe vicii de formă și de fond;

În ce privește viciile de formă ale testamentului:

Având în vedere că Petre Mihăescu susține că testamentul este nul și de nul efect:

1° Find-că judecătorul delegat a lua consimțământul la domiciliu, nu arată cu precisiune în procesul său verbal și în raport domiciliul testatorului, ne fiind indicate strada și numărul casei unde a instrumentat;

2° Că judecătorul nu constată nici identitatea persoanei testatorului;

3° Că autentificarea testamentului este dată de trib. după moartea testatorului;

Considerând însă că, faptele de mai sus de și sunt adevărate, nu sunt de natură a atrage anularea acestui testament, care este făcut în formă autentică încă din anul 1877;

Considerând, în adevăr, că spre a curma îndoelile ce s'au ivit în practica judecătorească asupra unora din formalitățile testamentelor autentice, legiuitorul a dispus prin art. 33 din legea autentificării actelor din 1 Septembrie 1886 ca judecătorul delegat să constate și să indice cu precisiune în procesul-verbal de autentificare locuința unde instrumentează (alin. 2), precum și identitatea testatorului (alin. 4), toate acestea sub pedeapsă de nulitate (alin. ultim.);

Considerând însă, că acest art. dăce destul de clar că dispozițiunile de mai sus se vor urma pe viitor; că de aci rezultă evident că legiuitorul a înțeles că noile dispozițiuni ale art. 33 nu se aplică pentru trecut, adică testamentelor care erau deja făcute în momentul promulgării legii autentificării; că, prin urmare, testamentul lui Constantin Iordache care este autentificat în 1877 are a fi judecat după formele cerute la acea epocă de Codul civil, iar nu după dispozițiunile art. 33 al legii autentificării actelor, care pretinde tribunalul în sentința apelată;

Considerând că art. 861 și 862 Cod. civil nu cerea, sub pedeapsă de nulitate, nici precisarea domiciliului, nici constatarea identității testatorului, din partea judecătorului-delegat, cum acestea le cere legea autentificării actelor; că, în lipsa unui text care să ceară îndeplinirea unor asemenea formalități sub sancțiunea nulității, autentificarea testamentului lui Constantin Iordache ast-fel cum a fost dată este valabilă legalmente;

Căci, în adevăr, în această privință, tribunalul în procesul său verbal de autentificare din 1 Noembrie 1877 constată că, conform delegațiunii ce i s'a dat, supleantul Petroni s'a transportat la domiciliul testatorului spre a-i lua consimțământul; că, supleantul atât în raportul său cât și în procesul-verbal ce a dresat—acte ce se află în copie la dosar—de și nu arată strada și numărul casei unde a instrumentat, fiind locul lăsat în alb, totuși constată că acolo unde s'a transportat a găsit pe Constantin Iordache, că acesta era bolnav și i-a declarat că el este testatorul, că în urmă i-a citit acestuia testamentul din cuvânt în cuvânt și el i-a declarat că este al său, făcut din libera sa voință, scris și subscris de altul, fiind că nu știe carte și a tras cu degetul;

Că aceste constatări sunt suficiente și probează îndeșul că supleantul-delegat a fost la domiciliul celui avea testatorul și că i-a luat consimțământul întru cât Codul civil nu-l obliga, sub pedeapsă de nulitate să arate cu precisiune domiciliul, nici modul cum s'a convins de identitatea persoanei testatorului;

Că față cu constatările de mai sus ale unui funcționar public competente și în exercițiul funcțiunii sale, care fac deplină credință până la înscrisiunea în fals, cea-ce intimatul n'a făcut, nu se poate admite, pe baza unor simple presupuniți că o altă persoană a fost substituită lui Constantin Iordache, cum pretinde intimatul; că, o asemenea substituțiune de persoane, care negreșit ar fi putut induce în eroare pe judecător, ar fi trebuit cel puțin să fie bine dovedită, cea-ce intimatul n'a făcut, nici nu se poate deduce din lipsa unor formalități, pe care, de alt-fel, legea nu le cerea, la epoca când s'a confecționat testamentul;

Considerând că tot așa de puțin fondat este și cel de al treilea viciu de formă pretins de intimat;

Considerând, în adevăr, că cea-ce face ca un testament să fie autentic este fără îndoială luarea consimțământului testatorului înaintea morții sale și de către un magistrat competente; că, prin urmare, în cas de boală—cum este în speță,—când un judecător se transportă la domiciliu, este destul ca judecătorul-delegat să ia consimțământul testatorului pe când era în viață, iar autentificarea testamentului fiind o cestiune de redacțiune materială pe baza raportului judecătorului-delegat, putea, să fie făcută mai în urmă, chiar după moartea testatorului;

Că, în această privință, nici art. 861 Cod. civ. nu cerea ca însăși autentificarea tribunalului să fie dată înaintea morții testatorului, nici nu putea cere o asemenea formalitate, care din cauza distanței unde judecătorul-delegat ar fi fost chemat a instrumenta, nu s'ar fi putut îndeplini în cele mai multe cazuri;

Că, ast-fel, în speță, de și autentificarea tribunalului este dată la 1 Noembrie 1877, adică după încetarea din viață a lui Constantin Iordache care a avut loc la 27 Octombrie, însă de oare-ce este constant că consimțământul i-a fost luat de supleant înaintea morții sale adică în ziua de 25 Octombrie, autentificarea este perfect valabilă și ca atare testamentul nu se poate anula pentru motivul invocat;

In ce privește viciile de fond ale testamentului:

Având în vedere că intimatul Mihăescu susține că testamentul este încă nul:

1° Din cauză că testatorul a declarat că nu știe carte spre a putea semna, pe când în realitate știa, cea-ce ar denota că el a refuzat de a-și da consimțământul la facerea testamentului;

2° Fiind-că susține în sine o substituțiune fideicomisară prohibită de lege;

Considerând însă că și aceste motive pentru anularea testamentului sunt nefondate;

Considerând, în adevăr, că intimatul referindu-se la apelanta, aceasta recunoaște că defunctul Constantin Iordache știa numai a semna cu inițiale numele său; că, prin urmare, în lipsă de alte probe, nu este mai întîi cert că testatorul știa să-și facă iscălitura pe deplin;

Că, admitând chiar că testatorul ar fi știut a scri și citi, totuși declarațiunea care el a făcut o judecătorului-delegat că nu știe carte și că a iscălit cu punere de deget, nu poate atrage cătuși de puțin anularea testamentului, cum se pretinde, de oare-ce legea prin art. 862 nu obliga pe judecător a face nici o verificare, ci a lua pur și simplu declarațiunea ast-fel cum i se va face de testator, și, se poate foarte bine ca el să declare că nu știe carte pe când în realitate știa;

Că, afară de aceasta, declarația falsă a unui testator că nu știe carte, nu implică numai de cât refuzul de a testa sau de a consimți la facerea testamentului; că, spre a se putea trage o asemenea consecință gravă și importantă, ar trebui, să existe și alte considerațiuni, din care se reieșcă că aceasta a fost intențiunea testatorului; că, în această privință, intimatul n'a adus nici o probă înaintea Curții, nici n'a prezentat în discuțiune vre-un fapt sau împrejurare oare-care din care să se poată vedea că Constantin Iordache, când a declarat judecătorului-delegat că nu știe carte spre a semna, a voit printr-aceasta să nu facă un testament în favoarea soției sale; că, ast-fel, primul motiv de anulare în fond a testamentului este nefondat;

Considerând că de asemenea și motivul relativ la substituțiune este nefondat;

Considerând, în adevăr, că este constant în doctrină și jurisprudență, că după art. 803 Cod civil substituțiunile fideicomisare sunt numai acele dispozițiuni prin care se gratifică două persoane în mod succesiv, una la moartea celei-l'alte, și, în care primul instituit este

obligat de a conserva și remite lucrul celui de al doilea;

Considerând că, testamentul lui Constantin Iordache nu conține o asemenea substituțiune prohibită de lege;

Considerând, în adevăr, că la simpla citire a testamentului se vede că defunctul nu dăce în termeni categorici că acelaș lucru lasă, succesiv soției sale și apelantei, una la moartea celei-l'alte;

Că, după ce arată care 'i este averea ce posedă și cine este apelanta, testatorul dăce la § V că *toată averea sa o lasă consoartei sale Ștefana*, cea-ce denotă că pe dînsa și numai pe ea a instituit o legatară universală;

Că, altei persoane nu se mai lasă tot ast-fel aceeași avere;

Că, ceva mai mult, nicăeri testatorul nu oprește pe soția sa de a înstrăina averea legată, nici nu o obligă de a o conserva și remite apelantei la moartea sa; că singura obligațiune ce 'i impune, este de a mărita pe apelanta, cea-ce este cu totul alt-ceva și care evident nu poate împedica pe soție de a înstrăina averea;

Că, în acelaș § V este adevărat că defunctul adaogă că *la încetarea sa din viață* (adică a soției, fiind aci o eroare în copia aflată la dosar, unde se dăce *mea* în loc de *sa*), *toată averea va lua-o apelanta*; însă, această dispozițiune ast-fel cum este redactată nu este de cât o simplă dorință din partea testatorului ca fata să moștenească pe mama sa, care dorință ne fiind însoțită de condițiunea de a conserva averea spre a o remite, nu obligă la nimic pe legatară universală și, ca atare, nu se poate susține că apelanta 'și trage drepturile sale direct de la defunct, spre a se vedea în această dispozițiune o substituțiune fidei-comisară pe care legea nu o permite;

Considerând că, testamentul fiind ast-fel valabil fosta soție a defunctului, Anica sau Ștefana Constantin, era în drept să constituie apelantei ca dotă imobilul din strada Apolodor No. 13; că, actul dotal fiind autentificat de secția Notariat la No. 1041 și transcris la No. 227 din 2 Iunie 1881, întrunește toate condițiunile cerute de lege pentru validitatea unui asemenea act; că, de alt-fel, nici intimatul n'a imputat acestui act nici un viciu de formă;

Considerând, în fine, că admitînd chiar că testamentul în cestiune ar fi nul, cum pretinde intimatul, apelanta a opus că imobilul ce se revendică din strada Apolodor No. 13 s'a prescris prin posesiunea de 10 ani cu just titlu și buna credință;

Considerând că prescripțiunea invocată este pe deplin fondată și dovedită;

Considerând, în adevăr, că apelanta posedă disul imobil cu titlu de dotă și în baza actului dotal arătat mai sus, care constituie—incontestabil—un just titlu pentru transmisiunea proprietății (art. 1897 Cod civil);

Considerând că, buna credință în materie de prescripțiune, constă în credința posesorului că acela de la care a dobîndit imobilul avea toate însușirile cerute de lege a-i putea transmite proprietatea; că buna credință este suficient să fi existat în momentul când a cîștigat imobilul (art. 1898 Cod civil); că, ea se presupune tot-d'auna și sarcina probei contrare cade în sarcina celui ce alegă reaua credință a posesorului (art. 1899 alin. ultim Cod civil);

Considerând că, intimatul n'a dovedit cu nimic că apelanta, în momentul când i s'a constituit dota, ar fi știut bine că muma sa nu era proprietara imobilului;

Că, în adevăr, dacă este cert și necontestat că astă-qi cu ocaziunea acestui proces, apelanta s'a servit cu testamentul defunctului Constantin Iordache care ar conține vicii de formă și de fond cum pretinde intimatul, nu este tot așa de dovedit că dînsa a cunoscut acel testament și în momentul constituirii dotei, de oare-ce în actul dotal nu se face nici o mențiune de existența celui testament și se poate ca apelanta să 'l fi găsit în urmă între hîrțile mamei sale la moartea ei;

Că, afară de aceasta, admitînd chiar că, apelanta ar

fi știut de la început de testament, din aceasta încă nu rezultă că ea ar fi cunoscut și viciile de care ar fi fost atins acel testament; căci, viciile de formă și de fond, arătate mai sus și pe care intimatul le invoacă astăzi, sunt așa de greu de priceput și de găsit, în cât nu se presupune că apelanta, o femeie și de condițiunea ei socială, a trebuit să le cunoască și să se convingă din ele că muma sa nu era proprietara imobilului ce-i constituia dotă;

Că, ast-fel, apelanta posedând cu just titlu și de bună credință, și de oare ce de la 2 Iunie 1881 data constituirei dotei până la 16 Februarie 1902 data intentării prezentei acțiuni, au trecut fără îndoială mai mult de 10 ani, fără ca prescripțiunea să fi fost întreruptă sau suspendată legalmente, dânsa a dobândit prin prescripțiune imobilul din strada Apolodor No. 13 și nu se mai poate cere restituirea lui;

Că, așa fiind, acțiunea intentată de intimat este nefondată, și ca atare apelul în totul, urmează a se admite a se reforma sentința tribunalului și a se respinge acțiunea;

Considerând că, Bălașa G. Jurakovski câștigând în apel, are dreptul a i se acorda cheltueli de judecată pe care Curtea apreciind, le fixează la suma de una sută cinci zeci de lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Al. D. Dobriceanu, Curtea, admite apelul și respinge acțiunea, etc.

(ss) Sc. Popescu, Al. D. Dobriceanu, I. Stambulescu, C. N. Tătaranu

p. Grefier (s) G. M. Demetrescu

Observație. — Curtea din București, prin decizia ce publicăm astăzi, pune cu drept cuvânt în principiu că dispozițiile legii pentru autentificarea actelor nu sunt aplicabile testamentelor autentificate înaintea promulgării ei. În adevăr, pe lângă că art. 33 din suscitata lege dispune că dispozițiile ei se vor aplica numai pentru viitor, apoi, este știut că o lege nu are efect retroactiv de cât atunci când retroactivitatea este anume prevăzută de dânsa (art. 1 C. civ.).

Al doilea punct din decizia Curței este relativ la momentul când trebuie să se încheie procesul verbal de autentificare. Curtea decide, cu drept cuvânt, că încheierea procesului verbal de autentificare a doua-zi după ce judecătorul delegat a luat declarația testatorului, nu este un motiv de nulitate a testamentului, chiar dacă se constată că în ziua autentificării testatorul murise, destul este să existe raportul judecătorului delegat, prin care acesta constată că a luat declarația testatorului pe când trăia (1).

Curtea de casație a decis, de asemenea, în unire cu concluziile noastre (7 Iunie 1900) că împrejurarea că judecătorul delegat a merge la domiciliul testatorului, a încheiat procesul verbal la tribunal, iar nu la locuința testatorului, nu viciază cătuși de puțin actul, dacă, de altmin-

trelea, se constată că toate cerințele legii au fost îndeplinite în locul unde se afla testatorul (2).

Curtea decide, în al 3-lea loc, că declarația mincinoasă făcută de testator că el nu știe a subsemna nu viciază testamentul, fiind-că judecătorul nu este ținut de a face vr'o verificare, ci trebuie să se mărginească a lua declarația testatorului așa cum i se face. Asupra acestui punct, atât doctrina cât și jurisprudența decid însă că testamentul este nul, interpretând declarația mincinoasă a testatorului ca un refuz indirect de a subsemna, refuz care se explică ca un mijloc indirect din partea lui de a scăpa de stăruințele acelora care l-ar sili a-și face testamentul său (3).

Rămâne însă bine înțeles că testamentul n'ar fi nul, dacă asemenea declarație ar fi fost făcută de bună credință de un testator care ar ști să formeze de abia câte-va litere, sau care n'ar mai ști să subsemneze, de și ar fi știut altă dată (4).

Orî cum ar fi, decizia Curței din București nu poate fi casată pentru acest motiv, fiind-că ea constată în fapt că testatorul știe de abia a semna cu inițiale numele său.

În fine, ultimul punct din decizia Curței este relativ la condițiile cerute pentru existența unei substituții fidei-comisare, care sunt în număr de patru, și anume: 1° o îndoită liberalitate având de obiect aceleași bunuri, făcute în folosul a două persoane deosebite, instituitul și substituitul; 2° legătura între aceste persoane prin o trecere de timp (*tractus temporis*); 3° stabilirea între aceste persoane a unei ordine succesive (*ordo succesivus*); și în fine, 4° obligația pentru primul gratificat (instituitul) de a păstra și de a remite bunurile substituitului (5). Or, Curtea constată în fapt că toate aceste condiții nu 'și au ființă în specie.

În cât privește cele-lalte puncte, relative la prescripție, ele sunt evidente, așa că nu mai avem nevoie de a insista asupra lor.

D. Alexandresco

(2) *Curierul Judiciar* din 1900, No. 62 și Bulet. 1900, p. 790. În același sens și în aceeași afacere Trib. Drohoi și C. Iași, *Curierul Judiciar* din 1900, No. 49. Veđi și t. VII a Comentariilor noastre, p. 129.

(3) Veđi C. Trèves, Répert. Dalloz, *Disp. entre vifs*, 3057, nota 2. Cpr. C. Lyon, Sirey, 62. 2. 471. Cas. belg. *Pasicrisie belge*, 58. 1. 53. Cas. fr. D. P. 84. 1. 118. Sirey, 84. 1. 56. În același sens: Baudry et Colin, *Don. et test.*, II 2083. Laurent, XIII, 374. T. Hue, VI, 294. Planiol, III, 2706. Fuzier-Heman, *C. civ. annoté*, II art. 973, No. 28 urm. Aubry et, Rau, VII, § 670 p. 132. Saintespès-Lescot, *Don entre-vifs et test.*, IV, 1078 (ed. din 1858). Dalloz, *Nouv. C. civ. annoté*, II, art. 973, No. 71 urm.

(4) Baudry et Colin, *op. cit.*, 2084. Dalloz, *op. cit.*, No. 77. Veđi și t. IV a Coment. noastre, p. 443.

(5) Cpr. o altă decizie tot a Curței din București, *Dreptul* din 1903, No. 30. Veđi și t. IV a Comentariilor noastre, p. 695 urm.

(1) Veđi în același sens o altă decizie tot a Curței din București, *Dreptul* din 1900, No. 77 și *Curierul Judiciar* din 1901, No. 3. Veđi t. VII a Coment. noastre, p. 129, nota 3 și 134, nota 3.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJU

Audiența de la 7 Octombrie 1903

Președenția D-lui THEODOR BRĂILOIU, Președinte

Gr. Ceaușescu și Victora Gr. Ceaușescu cu Ion Sârbulescu ș. a.

Partagiū.—Acțiune.—Părțile ce pot figura în această acțiune.—Cumpărător al unor bunuri determinate de la unul din moștenitori.—Dacă poate figura ca parte în acțiunea în partagiū.—Nulitatea acțiunii.—Propunerea ei direct în apel.—Admisibilitate.

În acțiunea în partagiū, nu poate figura ca părți de cât moștenitori.

Ast-fel, cumpărătorul unor bunuri determinate prin actul de vânzare, de la unul din moștenitori, nu poate fi chemat în acțiunea în partagiū, nu poate figura ca parte în această acțiune, el urmând să fie chemat pur și simplu pentru a fi față la partagiul ce trebuie să se facă numai față de toți moștenitori.

Nulitatea acțiunii în partagiū prin introducerea în cauză a cumpărătorului poate fi cerută de acesta direct în apel.

Tribunalul deliberând.

Având în vedere apelul făcut de Grigorie Ceaușescu, contra cărței de judecată civilă pronunțată de judele ocolului Vulcanu sub No. 689/902 în proces cu intimații Vasile Manolescu și Ioan Sârbulescu pentru partagiū;

Având în vedere actele state la dosar, desbaterile orale și susținerile părților;

Având în vedere că astăzi în instanță d-nu avocat Ioan Săftoiu, din partea apelantului Gr. Ceaușescu, cere admiterea apelului, reformarea cărței de judecată No. 689 din 18 Septembrie 1902, pronunțată de d-l judecător de ocol al judecătoriei ocolului Vulcanu și a se respinge acțiunea de partagiū ca ne regulat făcută, susținând că în speță această acțiune, este ne regulat făcută, pentru că fiind o acțiune în partagiū nu s-a putea intenta de cât contra tuturor moștenitorilor iar nu și contra apelantului, care nu este moștenitor ci un simplu cumpărător al unor imobile și mobile anume determinate printr'un act de vânzare intervenit între apelant și unul din moștenitori, anume Vasile Manolescu, ne fiind moștenitor ci cumpărător al unor imobile și mobile anume determinate, apelantul în acțiunea de partagiū, susținu d-l avocat Săftoiu nu putea figura parte în urmă să fie citat pentru a fi numai față la efectuarea partagiului ca cumpărător a unor bunuri determinate care fac parte din patrimoniul defunctului, care urmează să se împarță;

Considerând că din actele state la dosar, din desbaterile urmate precum și din susținerile părților, rezultând că în speță de către intimați s'a intentat o acțiune în partagiū, spre a se împarți întreaga avere rămasă după urma def. Petre Sârbu, este evident că nu se putea intenta această acțiune în partagiū de cât numai contra tuturor moștenitorilor, știut fiind că în acțiunea de partagiū care este o acțiune personală, nu poate figura ca părți de cât moștenitori. În speță din însuși cuprinsul acțiunii, din diferite jurnale ale judecătoriei, precum și din cuprinsul cărței de judecată în cauză, rezultând că această acțiune de partagiū s'a intentat și contra apelantului care n'are calitatea de moștenitor căci nu este de cât un cumpărător al unor bunuri determinate prin act de vânzare de la unul din moștenitori, este evident că această acțiune în partagiū a fost în mod neregulat introdusă, căci apelantul ca cumpărător al unor lucruri determinate, nu putea figura ca parte, ci urma să fie chemat pur și simplu pentru a fi față la partagiul ce trebuia să se facă numai față de toți moștenitori;

Alegațiunea d-lui avocat Titu Frumuseanu din partea intimatului că apelantul nu mai poate invoca în apel

această neregularitate, care tinde la anularea acțiunii de partagiū și că urma să o invoace la prima instanță, este ne întemeiată; și în adevăr, această alegațiune este ne întemeiată, căci în speță nu s'a cere nulitatea unui act de procedură făcut la prima instanță, ci s'a cere anularea însăși a acțiunii ca neregulat introdusă;

Această nulitate, apelantul este în drept de a o invoca în apel, știut fiind că apelul este devolutiv de instanță și ca atare, partea este în drept de a invoca în apel ori-ce mijloc în apărarea sa. În fine este în drept de a cere anularea acțiunii nefiind în mod regulat introdusă, pentru că neregularitatea intentării acestei acțiuni i aduce o vătămare și conform art. 735 al. 2 pr. civ., partea este în drept de a invoca nulitatea ori căruia act de procedură dacă călcarea formei i-a procurat o vătămare pe care nu o poate îndrepta de cât anulând actul;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător G. Măgureanu, admite ca fondat apelul făcut de Grigorie Ceaușescu și Victora Gr. Ceaușescu, etc.

(ss) Theodor Brăiloiu, G. Măgureanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VLAȘCA

Audiența de la 14 Octombrie 1903

Președenția D-lui N. A L G I U, Președinte

Dumitru Ciulică, cere liberarea provisorie pe cauțiune

Sentința corecțională No. 2185

Cauțiune.—Cerere de liberare pe cauțiune.—Respingere.—Hotărîre definitivă.—Dacă acelaș tribunal se mai poate pronunța asupra unei noi cereri de liberare pe cauțiune.—Dacă există lucru judecat în această privință.—(Art. 117 și 127 Pr. pen.).

O dată ce tribunalul s'a pronunțat asupra unei cereri de liberare pe cauțiune, respingând-o, și hotărîrea sa a rămas definitivă, nu se mai poate pronunța din nou asupra unei alte asemenea cereri, fiind lucru judecat.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de prevenitul Dumitru Ciulică prin petiția reg. la No. 17620/903 de a fi pus în libertate provisorie pe cauțiune de trei sute lei consemnată sub recipisa No. 6799/903 din arestul preventiv local cu mandatul de arestare No. 1845/903 pentru delictul prevăzut de art. 310 al. II Cod. pen.;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere incidentul ridicat de d-l Procuror al acestui tribunal și anume că prevenitul a mai venit cu o asemenea cerere de liberare înaintea acestui tribunal, cerere care s'a respins de tribunal prin hotărîre, hotărîre care s'a confirmat și de Curtea de apel prin decizie, și că azi numai poate veni cu aceeași cerere înaintea aceeași instanțe, fiind lucru judecat;

Având în vedere că din dosar se constată că prevenitul a mai făcut o asemenea cerere de liberare, cerere care s'a respins de tribunal prin sentința No. 2185/903 confirmată de Curtea de apel, s. I București prin decizia No. 1344/903;

Având în vedere că prevenitul prin apărătorii săi susține că conform art. 117 Pr. pen., poate face cerere de liberare ori când și în ori ce stare a procesului, că aceasta rezultă din faptul că mandatul de arestare se confirmă din lună în lună, cum asemenea că nu se poate zice că e lucru judecat de oare ce hotărîrea dată de tribunal nu e de cât o simplă pronunțare asupra cererii de liberare cum rezultă din art. 127 Pr. penală;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 117 Pr. pen. liberarea provisorie se va putea cere în ori ce stare a procesului d'inaintea instanței înaintea căreia aflarea este pendinte, fie la instrucție, la tribunal, la

curte și chiar la curtea cu jurați, când nu s'a făcut o asemenea cerere, iar nici de cum că se va putea cere liberarea de câte ori va voi prevenitul înaintea aceleiași instanțe, iar după dispozițiunile art. 127 Pr. pen., când tribunalul se pronunță asupra cererii de liberare, inculpatul va adresa apelul la curtea de apel în circumscripția căreia se află tribunalul, prin urmare rezultă că pronunțarea tribunalului este o hotărîre;

Avînd în vedere că odată ce tribunalul s'a pronunțat asupra unei cereri de liberare care a rămas definitivă cum e în speță, nu se mai poate pronunța din nou asupra unei alte asemenea cereri, fiind lucru judecat;

Pentru aceste motive redactate de d-l supleant V. Moldoveanu, tribunalul, respinge ca inadmisibilă cererea de liberare, etc.

(ss) N. Algiu, I. A. Florian, V. Moldoveanu.

Notă.—Curtea de apel din Bucuresci prin decizia No. 1344/903, în majoritate (Sc. Popescu, C. G. Dâmboviciu și V. Pretorian) a respins apelul ce se făcuse de preveniți, dar a motivat decisiunea sa *nu pe autoritate de lucru judecat*, ci pe motiv că faptul comis de ei fiind de o gravitate excepțională (furaseră casa de băni a perceptorului fiscal, în unire cu primarul com. Gogoșari), punerea lor în libertate ar constitui un pericol social; iar minoritatea Curței, compusă din d-nii Em. Anastasiu și Gr. Ștefănescu, au opinat ca să li se admită apelul și să fie puși în libertate provisorie pe o cauțiune de 1000 lei, intru cât instrucția era terminată.

(N. R.)

JUDECĂTORIA OCOLULUI MOINEȘTI (Bacău)

Audiența de la 6 Iunie 1903

Lupu Grimberg și Noe Beck dați judecății pentru tentativă de furt.

Cartea de judecată No. 620

Furt.—Elementele acestui delict.—(Art. 306 C. penal).

Elementul constitutiv al delictului de furt este luarea pe ascuns a unui lucru fără știința și voința proprietarului lucrului.

Ast-fel, când o persoană sustrage lucrul altei persoane, însă față cu alte persoane, sustragere despre care știa proprietarul lucrului care, din diferite motive, voia ca sustrăgătorul să comită un asemenea fapt pentru a putea fi prins și pedepsit, un asemenea fapt nu întrunește elementele delictului de furt sau ale vre unui delict pedepsit de lege,

S'a ascultat: reclamantul Altăr Schwartz în espunerea faptului; și d-l avocat C. Livezeanu în apărarea inculpaților.

Judecata,

Văzând requisitorul d-lui procuror de pe lângă Tribunalul jud. Bacău sub No. 989/903 prin care trimete în judecata acestui oficiu pe Lupu Grimberg și pe Noe Beck pentru delictul de tentativă de furt;

Avînd în vedere că în fapt, din complexul instrucțiunii urmată în cauză se constată că între pacientul Altăr Schwartz și inculpatul Lupu Grimberg, de mai mult timp, s'a născut neînțelegeri și chiar dușmăni din cauză, că ambii, exercitînd comerțul de uleiuri, parafină și altele căutau să se concureze și în acest scop, inculpatul, pentru a parveni să aibă mai multă clientelă aleargă la următorul expedient: vorbește cu inculpatul Beck Noe ce era în serviciul lui Schwartz și 'i propune să 'i înlesni mijlocul ca să afle cu ce per-

soane reclamantul are afaceri și deci în ce parte 'și desface marfa. Alt mijloc mai eficace nu era de cât a reuși să obțină registrele; Beck acceptă, însă, în același timp, pune în curent de această împrejurare și pe stăpînul său Schwartz care, găsind privilegiul a se răsbuna pe Grimberg, spune lui Beck, ca să-'i înlesnească inculpatului procurarea registrului copiar, însă așa fel, ca să se poate pune în sarcina lui Grimberg un fapt pedepsit de lege. De aci încep neconținute stăruinți și întâlniri între Beck și Grimberg, vezi depunerile martorilor H. Șaraga și I. Simca;

Beck făgăduiește că procură registrul. În adevăr după convorbirea avută, pe când Beck se afla în cancelaria reclamantului din Moinești, în ziua de 25 Martie 1903 la orele 11 Grimberg se duce în cancelarie și față cu Beck iea registrul, îl pune sub palton și când să plece, e prins de jandarmul rural Ion Anghelachi, pe care Schwartz pentru a-'și ajunge scopul 'l adusese să prindă pe Grimberg asupra faptului *alcătuit*, socotind că cu această metodă, cel puțin în parte, ar răuși să înlăture concurența ce i-o face inculpatul;

Considerînd că din cele expuse în fapt, rămân a se discuta, dacă în drept, faptul comis de Grimberg întrunește elementele tentativei de furt;

Considerînd că primul element constitutiv al delictului prevăzut de art. 306 C. p. e luarea pe ascuns a lucrului; ori, fără a mai pune în sarcina lui Beck vre-un fapt penat de lege, căci dînsul a uneltit după indemnul patronului său Schwartz, din instrucțiunea ce s'a făcut în cauză, rezultă în mod neîndoielnic, că Grimberg pentru scopul mai sus arătat, a intrat în cancelaria reclamantului, și față cu Beck și cu martura Ileana Călin, a luat registrul copiar; că ipotetic admitînd că acest registru l'ar fi luat pe sub ascuns, încă în sarcina lui Grimberg nu se poate pune un fapt penat. Într'adevăr, dacă între elementele furtului există și sustracțiune (contractatio) acest termen, exprimă ideea unui act, prin mijlocul căruia un lucru trece din posesiunea deținătorului legitim în cea a autorului delictului însă fără știința și voința celui dintîiu. *Contractatio quae scilicet fit cum res movetur loco contractore nihil aliud est quam loco movere.* (Vezi R. Garaud, tom. 5, No. 75); ori e cu suficiență dovedit din chiar mărturisirea pacientului că registrul a fost sustras *cu voia și știința acestuia*;

Că deci faptul cum se prezintă nu întrunește totalitatea elementelor furtului și prin urmare inculpatul Lupu Grimberg urmează a fi apărât de veri ce penalitate potrivit art. 10 și 187 Pr. penală;

Considerînd că în ce privește pe Noe Beck faptul comis de el cum e expus mai sus nu constituie un delict penal și deci și dînsul urmează a fi achitat.

(s) Al. I. Spiridon

grefier (s) C. Manoliu

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN PERIGUEUX (Francia)

Audiența de la 26 Noembrie 1903

Paradis contra Comp. drumului de fer Orleans

Accidente de drum de fer. — Responsabilități. — Suferințe fizice și morale.

Tribunalele, în aprecierea daunelor cauzate printr'un accident oare-care, trebuie să fie în seamă nu numai de rănilor fizice, dar și de suferințele morale pe cari le-a îndurat victima.

Tribunalul,

Avînd în vedere că Paradis, a fost grav rănit în accidentul de drum de fer întîmplat în stațiunea Cave la 16 Octombrie 1902; că în special a fost rănit la cap, la ambele picioare și mai cu seamă la piciorul drept și la thorax; că starea sa a fost considerată așa

de gravă, în cât s'a crezut periculos de a'l transporta la Perigueux și a fost lăsat în stațiunea Cave, unde i s'au dat îngrijirile necesare mai mult timp;

Având în vedere că doctorii experți însărcinați de tribunal cu cercetarea casului, conchid în raportul lor: 1° Că consecințele accidentului de care a suferit Paradis se reduc la simple cicatrice, care nu jenează întru nimic funcțiunile normale ale membrilor; 2° Că celelalte consecințe ale accidentului au dispărut; că nu există prin urmare incapacitate de lucru; că chemați a se pronunța în raportul lor asupra durerilor vii de care se plânge Paradis rezultând din cicatricile lăsate de răni, experții declară că nu pot să le controlozeze și că nu se explică prin nici o leziune; că ei le atribuie mai mult, imobilității aproape absolute păstrate după accident de către pacient cea-ce a produs o ușoară atrofie musculară;

Având în vedere că Paradis bazându-se pe probabile consecințe ce pretinde ca ar rezulta pentru el din teribilul accident ce i-a survenit, cere o nouă expertisă care să cerceteze și să constate acele consecințe, fără însă a produce vre-un document de natură a infirma raportul primei expertize și a justifica noua măsură de instrucțiune pe care o solicită, că afară de aceasta, nouii experți s'ar lovi de aceleași dificultăți de constatare ca și primii experți; că la rândul său, Compania de Orleans bazându-se pe zisul raport susține că reclamantul este complet restabil și că prejudiciul momentan pe care Paradis l'a suferit ar fi suficient reparat cu suma de 2600 lei pe care a luat-o în virtutea hotărârei din 13 Februarie 1903;

Având în vedere că suma de 60000 lei cerută de Paradis este exagerată, iar de altă parte că Compania este departe de a aprecia la justa valoare pagubele suferite; că este loc a se ține seamă și de suferințele crude atât morale cât și fizice îndurate de Paradis după accident, suferințe fizice a căror simplă enunțare făcută mai sus de răniile sale, face să se presume și să justifice suferințele morale ale unui nenorocit care s'a văzut atins așa de grav în viața sa și în justa lui grijă pe care a putut-o avea de a lipsi femeii și familiei sale el care era singurul lor susținător;

Având în vedere, de altă parte, că dacă experții în grija lor de a-și îndeplini conștiințios misiunea, n'au ținut compt de durerile semnalate de Paradis, dureri a căror constatare nu le era posibilă, nu e mai puțin adevărat că răniile grave pe cari le-a suferit Paradis și o sguuire morală așa de mare ca aceea pe care a încercat-o prin accident, n'au putut trece fără să lase consecințe și prin urmare tribunalul găsește în toate aceste considerațiuni motive suficiente de daune interese, etc.

NOTĂ. — În urma unui accident de drum de fer, un funcționar al poștei cu numele de Paradis, a fost ranit. Aceste răni la început s'au părut a fi foarte grave, de aci, nu numai dureri fizice pentru victimă provenite din răni, dar și dureri morale, gândindu-se la consecințele funeste ce pot rezulta din acest accident pentru el care se credea că va muri și pentru familia lui pe care o vedea rămasă fără sprijin.

Se constată în urmă că răniile nu erau grave și nu puteau aduce nici o consecință fatală, ba nici chiar o incapacitate de lucru parțială.

Cu toate aceste Paradis intenționează acțiune companiei de Orleans pentru daune interese în sumă de 60000 lei.

Cu această ocazie, întrebarea ce s'a pus tribunalului a fost următoarea: Prejudiciile morale suferite de către victimă, în urma rănilor ce le a capatat din accident, pot da loc la daune interese, chiar când a existat o vindecare completă?

Pentru răni și timpul pierdut, fusese deja plătit de către companie Paradis, acum cerea daune și pentru prejudiciul moral.

S'a pronunțat afirmativ: Curtea de Besançon, 6 Iulie 1892; Curtea de Paris, 8 Februarie 1896; Curtea de Nancy, 21 Martie 1896; Curtea de Dijon, 12 Mai 1897; Idem de Nîmes, 11 Noembrie 1897;

In sens contrariu: Curtea de Rouen, 24 Februarie 1894; Curtea de Douai, 23 Ianuarie 1899.

După Revue de la jurisprudence Financière.

15 Decembrie 1903

C.

NECROLOG

Martii, 30 Decembre 1903, la orele 9 și jumătate dimineată, a încetat din viață *Michail Paleologu*, consilier la Înalta Curte de casație, numit în această funcțiune în ziua de 30 Decembre 1902.

Inteligență vie, spirit cult, inimă blândă, defunctul știuse să câștige simpatia colegilor săi din magistratură și din barou.

Moartea sa prematură și neașteptată a îndurerat pe toți câți l'au cunoscut.

Înmormântarea a avut loc joi 1 Ianuarie 1904 la cimitirul Șerban-Vodă, condus la locul de vecnică o dihnă de către magistrații Curții de casație, ai Curții de apel din București și ai Tribunalul Ilfov, și de către numeroși membrii ai Baroului bucureștean.

La domiciliul defunctului unde s'a oficiat serviciul religios, dl. N. Mandrea, președintele secției a II a Curții de casație, din care făcea parte M. Paleologu, a ținut o cuvîntare arătând meritele decedatului ca om și magistrat.

Între asistenți a fost și dl. Al. Gianni, ministrul justiției și fost consilier la Curtea de casație.

Trimitem crud încercatei familii condoleanțele noastre.

BIBLIOGRAFII

«Instituțiunea Jurătorilor» (Studiu istoric-juridic), este titlul unei broșuri apărute la Craiova, în Tiparnița «N. I. Macavei», având 98 pagini.

Această interesantă lucrare a fost prezentată și susținută cu mult succes ca teză pentru licență, la Facultatea de Drept din București, de către d-l *Dem. D. Stoescu*.

— x —

«Copiii Naturali în Dreptul Roman și Român», este titlul tezei pentru licență, apărută în broșură la Iași, în Tiparnița «Națională», prezentată și susținută cu un deosebit succes de către d-l *Oliviu Ropala*, dinaintea Facultății de Drept din Iași.

Autorul acestei interesante lucrări, care a fost unul dintre cei mai sârguitori studenți ai Facultății de Drept din Iași, dedică lucrarea sa iubitului nostru Director, d-l D. Alexandresco, cu următoarele calde cuvinte pe care le reproducem *in extenso*:

«Închin această lucrare savantului, care muncind fără preget o viață întreagă, ne-a înzestrat cu un cap d'operă, ce va însemna o epocă strălucită în istoria dreptului Român;

«Jurisconsultului ilustru, ale cărui vederi luminoase și largi legiuitorul viitorului va trebui să le consfințească, dacă va voi să facă o reformă bine-făcătoare, să îndrepte cu înțelepciune și equitate Codul civil, acest mare regulator al vieții noastre sociale;

«Închin această lucrare aceluia, care măgulindu-ne în amorul nostru propriu de Români, ne-a arătat că geniul viguros al națiunii românești poate și el da naștere la oameni, ce cu vrednicie merită să stea alături de cei mai iluștri reprezentanți ai intelectualității străine; dedic, în sfârșit, această teză, ca prinos de recunoștință și de admirație curată, iubitului meu profesor, D-lui Dimitrie Alexandresco».

În unul din viitoarele numere ne vom ocupa de aceste importante lucrări.

Felicitând călduros pe ambii tineri licențiați, le urăm tot succesul în cariera în care vor intra.